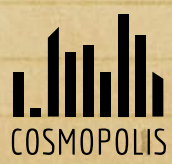


JELLEN

Zpěvník



*Písňe, akordy, fotky
a příběh kapely*



COSMOPOLIS

© Grada Publishing, a. s. 2017

Grafická úprava a sazba © Jindra Polák, 2017

JELLEN

Zpěvník



**Písně, akordy, fotky
a příběh kapely**

Obsah

My jsme Jelen 7

SVĚTLO VE TMĚ

Jelen	30
Nelítám	32
Nebe nad Prahou	33
Magdaléna	34
Z kola ven	37
James Dean	38
Světlo ve tmě	40
Smutný pocit	42
Pár letních chvil	44
Listopad	46
Až příště přijdeš	48
Neumírám	51
Co bylo dál?	52

VLČÍ SRDCE

Sám sebou	58
Vlčí srdce	60
Nebe je dál, než se zdá	62
Pohanská	64
Klidná jako voda	66
To světlo jsi ty	68
Tunel	70
Už nás nesou	72
Slunovrat	74
Ikaros	76
Jehnědy	78
Vánoční (matiné)	80
BONUS: Domů	82
Akordy & poznámky	87

**My jstne
Jelen**



ěžko by se dnes Jelen s úspěchem proháněl po českých hudebních lesích, nebýt dne, kdy tehdy patnáctiletý Jindra Polák poprvé uslyšel album Best Of Solo Albums amerických Kiss. Ano, nebyl to žádný písničkář, jak by se mohlo zdát, ale pomalovaní rockeři, kteří pozdějšího frontmana Jelena motivovali k tomu, aby vzal do ruky kytaru.

Nejvíce se mu líbila skladba Tonight You Belong To Me. A i když pocházel z rodiny muzikantů a od útlého dětství hrál například na klavír, trumpetu či trombón, až tohle byla ta pravá hudební láska. „Zahodil jsem trombón do kouta, koupil si elektrickou kytaru Jolana Disco a začal psát své vlastní písničky. Hrozně dlouho jsem poslouchal jen Kiss – furt dokola a byl jsem rozhodnutý, že budu hrát rockovou muziku,“ přiznává dnes Jindra.

Za to, že se nakonec jeho cesta stočila směrem k akustické hudbě, mohou vlastně také Kiss. Když vydali svou první unplug-

ged nahrávku, Polákův hudební svět se zatřásl podruhé. „Najednou ta rocková muzika získala úplně jiný tlak, který jsem neznal, a zjistil jsem, že mě to vlastně baví daleko víc než samotný rock'n'roll. Začal jsem se ubírat tímto směrem a už mi to zůstalo,“ vzpomíná.

Do prvního jeleního výběhu ale pořád ještě zbývalo mnoho let. Za tu dobu Polák, který má v občanském průkazu jako křestní jméno opravdu uvedeno Jindra, nikoliv Jindřich, prošel několika kapelami. Těm ale chyběla setrvačnost. Mezitím pracoval v divadle, u počítačů, v internetové kavárně, dokonce i prodával křišťál. Kromě muziky ale postupem času přilnul také k výtvarnictví. Od záliby v kreslení se dostal až k tištěné grafice a tou se dlouhá léta živil. Práci opustil až v dubnu 2016, tedy v době, kdy už měl za sebou s Jelenem stovky odehraných koncertů.

Jídlo na pět dnů a přestříhaný dráty

Vrat'me se ale ještě na chvíli do roku 2004. Tehdy se svým bratrem odjel na tři týdny do Irska, aby zažil dobrodružství. Na obživu si tam vydělávali buskingem (pouličním uměním), činností, která byla v té době v Praze zakázaná. Jaké bylo pro Jindru překvapení, když kolemjdoucí zaujaly i jeho vlastní písničky, psané v češtině. Jedna z nich se dokonce později ocitla na debutovém albu Jelena. Šlo o první verzi skladby Listopad, která však tehdy měla anglický text a jmenovala se Red Light.

Psaní anglických textů se později Polák zcela vzdal a rozhodl se naplno věnovat češtině. „Zjistil jsem, že mám češtinu rád, a dnes vnímám jako daleko těžší napsat písničku v češtině, která má hlavu a patu. Momentálně už ambici psát anglické texty nemám,“ řekl v roce 2015.

Přes několik dalších výjezdů do Irska se Jindra nakonec dočkal toho, že pouliční umění bylo povoleno i v Praze. V jednu dobu bylo hraní na ulici dokonce jeho jediným zdrojem příjmů. „Praco-

val jsem v časopise, kde se stal nějaký průšvih, a odnesl jsem to já. Dostal jsem na svůj plat docela vysokou pokutu, zbylo mi sotva na zaplacení složenek. Abych se mohl najíst, musel jsem si nějak vydělávat. Takže jsem zúročil irské zkušenosti, vzal kytaru a postavil se na ulici. Zahrál jsem, vydělal pár korun a měl jsem dva dny na jídlo. Rozhodně dobrá zkušenost,“ vzpomínal později.

Právě o časech pouličního hraní napsal písničku Nebe nad Prahou, která se v repertoáru Jelena následně objevila na EP Magdaléna (2013) i na debutové desce Světlo ve tmě (2014).

**„MÁŠ JÍDLO NA PĚT DNŮ A PŘESTŘÍHANÝ DRÁTY
A PŘIJÍT O PÁR SNŮ JSOU POVOLENÝ ZTRÁTY
NIKDO JE NEPOČÍTÁ, NIKDO JE NEPOČÍTÁ“**

Našláplá akustická hudba

První jelení sestava se sešla v roce 2012 ve studiu u Martina Ledviny. Tehdy se Jindra setkal s Ondřejem Málkem a Martinem Kasalem, členy přibyslavské skupiny Šatlava. Společně si ujasnili, v jakém hudebním stylu jejich repertoár bude. „Chceme akustickou muziku, ale našláplou – s rockovým feelingem, ale zároveň s popovými melodiemi,“ věděli tehdy.

Písňe vycházející z country, bluegrassu či folku a okořeněné vlivem rocku na sebe nenechaly dlouho čekat. První se jmenovala Světlo ve tmě, tehdy ještě nikdo netušil, že dá později název první desce kapely. V roce 2012 ji na soundtrack filmu Okresní přebor – Poslední zápas Pepika Hnátky použil producent Jan P. Muchow.

A proč si vlastně kapela zvolila název Jelen? „V té době vznikla písnička, která se jmenovala Jelen, a někdo přišel s tím, že bychom se mohli jmenovat podle ní. Přiznám se, že mi to zpočátku přišlo šílené. Vzali jsme si ale čas na rozmyšlenou a mně postupně došlo, že je to název tak šílený, až je škvělý. Jelen je jednoduché slovo, každý si ho zapamtuje a každý si pod ním představí

něco konkrétního. Jelen je také krásné majestátní zvíře,“ objasnil později Jindra Polák.

Začátky pochopitelně nebyly jednoduché. EP Magdaléna, které vyšlo roce 2013 pod labelem SinglTon hledače talentů Martina Červinky (manažera skupiny, pozn. aut.), ještě neznamenal zásadní průlom. Jelen ale v té době těžil i z toho, že měl úspěšný singl s Kateřinou Marií Tichou, spřízněnou písničkářkou. Píseň Tančíme spolu zabodovala v rádiích a znamenala začátek dlouhodobé spolupráce formace s Tichou. Ta později se skupinou nazpívala několik dalších písní a dnes si fanoušci jelení koncert bez ní snad ani nedovedou představit.

„Bereme ji jako členku našeho jeleního stáda. Je úžasná zpěvačka a dává naší muzice další rozměr,“ pochvaluje si spolupráci s Kateřinou Jindra Polák. „Když zpívá, děje se zajímavá věc. Má totiž dar umění jemného a přitom velmi silného přenosu emocí, který je podle mě naprosto výjimečný a jedinečný,“ dodává. Zároveň si je ale vědom toho, že Tichá připravuje svůj vlastní repertoár a v budoucnu nejspíš nebude stíhat pravidelně cestovat i s Jelenem.

Píseň nevymyslíš, musíš ji chytit

První album Světlo ve tmě vyšlo v květnu 2014. Během nahrávání se z původní zakládající trojice stala hned sedmička muzikantů. Jindru Poláka (zpěv, kytary, harmonika), Martina Kasala (housle, piano, vokály) a Ondřeje Málka (basa, buben, vokály) doplnili Saša Smutný (trubka), Janek Kovářik (akordeon), Honza Rek (banjo, elektrická kytara, valcha) a Ludvík Kulich (kytara). Tehdejší sestava je téměř totožná s tou současnou, pouze Ludvík Kulich se později pro své vysoké vytížení v jiných kapelách s Jelenem rozloučil a nahradil ho Tomáš Málek.

Produkce alba se ujal zkušený Martin Ledvina, který má na svědomích zvuk desek Lenky Dusilové, Marka Ztraceného,

Anety Langerové nebo Debbi. Také pro Ledvinu, který měl k folku a country odjakživa nejbliž a v minulosti hrál například se skupinou Druhá tráva Roberta Křest'ana, se Jelen stal srdeční záležitostí. S kapelou od té doby spolupracuje dlouhodobě.

Jindra Polák si Ledvinovy schopnosti nemůže vynachválit. „Martin je pro nás jako osmý člen kapely. Máme podobné hudební kořeny, jsme si blízcí muzikantsky i lidsky. Ve chvíli, kdy se do toho moc zamotáme, přijde Martin a pomůže nám rozmotat se, a zase naopak. Funguje jako takové nezávislé ucho, díky tomu, že je nad věcí, všimne si i drobných nedostatků, které bychom nejspíš přehlédli, protože už jsme v té písničce byli ponoření moc dlouho,“ vysvětluje.

Drtivou většinu textů pro první album napsal sám Polák. Některé z nich jsou velmi osobní. „Deska je pro mě osobně světlelem ve tmě. Od šestnácti let jdu z jedné kapely do druhé a až teď s klukama z Jelena mám pocit, že jsem hudebně zakotvil,“ líčil krátce po vydání a dodával, že svět kolem něj se s touhle deskou skutečně rozsvítil. Při psaní ho ale neinspirují jenom vlastní prožitky, vnímá také dění okolo sebe. „Píseň nevymyslíš, lítají tady všude okolo nás a jde jenom o to ji chytit. Každý den máš kolem sebe stovky lidských příběhů.“

Magdaléna z tramvaje

Například píseň Neumírám se vrací k rodinným událostem z dávné minulosti. Konkrétně k příběhu jeho babičky, která ho odmalíčka vedla k hudbě. Její životní láskou byly operety, kterým říkala „lehká múza“. Zpívala v Divadle Na Fidlovačce, jenže když odmítla vstoupit do komunistické strany a spojit se s StB, byla z divadla odejita a její kariéra v divadle tím nadobro skončila. Uchytila se už pouze v jakubském sboru a na pohřbech ve strašnickém a dobršíšském krematoriu. Nikdy se ale nenechala zlomit a i na pohřbech zpívala, seč jí síly stačily. Úspěchu skupiny Jelen



se bohužel nedožila. „Ona tu ale stejně někde poletuje a fandí mi,“ věří Jindra.

Inspirace k singlu Magdaléna přišla v tramvaji. „Měli jsme napsanou písničku a pořád chybělo doladit refrén. V tramvaji jsem si vyslechl hovor dívky za mnou, která vysvětlovala muži, či příteli, proč nebyla v noci doma. Nějak se do toho holka zamotávala. A mně najednou všechno do sebe zapadlo. Než jsem dojel do práce, refrén byl na světě,“ přibližuje zpěvák vznik jednoho z největších hitů kapely. Píseň prorazila v rádiích, stala se na koncertech jednou z nejoblíbenějších položek setlistu a kapele otevřela dveře k široké veřejnosti.

**„HODINY SE ZASTAVÍ A V DEVĚT TŘICET V PONDĚLÍ
MAGDALÉNO, TVOJE VLASY,
LEŽÍ POD MOU POSTELÍ, A I KDYŽ JSME TO NECHTĚLI
OBLÍKÁŠ SE, PROČPAK ASI?
HODINY SE ZASTAVÍ A V DEVĚT TŘICET V PONDĚLÍ
JSEM SÁM“**

Zcela z jiného ranku je skladba Pár letních chvil. Tu Jindra napsal pro svou manželku a dceru, které ho v těžkých chvílích drží nad vodou. Když ji jeho žena poprvé uslyšela, rozplakala se dojetím.

**„ROKŮ UŽ MÁM PÁR
A NEJSEM, CO JSEM BYL
NE ŽE BYCH BYL STAREJ
JEN UŽ NEMÁM TOLIK SIL
A MŮŽEŠ SE MI SMÁT
A ŘÍKAT, ŽE JSEM VŮL
JENŽE BEZ VÁS DVOU
BYCH TO NEZVLÁDNU“**

Jelena do hospod i do hal

Album Světlo ve tmě debutovalo v české prodejní hitparádě na 78. místě. S rostoucím zájmem pořadatelů festivalů i hraností singlu Magdaléna se úměrně rozšiřovala i fanouškovská základna. V únoru 2015 deska poprvé pronikla v hitparádě do Top 10, když se umístila na 9. příčce. V květnu 2015, rok po svém vydání, se album dokonce dostalo na 4. pozici.

K tomuto raketovému růstu zájmu o Jelena vedlo hned několik zásadních událostí na přelomu let 2014 a 2015. Jako předkapelu si je na své podzimní turné vybrala skupina Divokej Bill – a její fanoušky si hned získali. Jelen se vyprofiloval především jako koncertní kapela, protože energie vložená do jejich písní nejvíc eskaluje právě naživo.

„Jelen může hrát v hospodě u stolu nebo ve sportovní hale, na rockovém open airu nebo folkovém festivalu. Naše muzika se vejde všude, pro nás je každé hraní o navázání vztahu s publikem. Někdy je to hned, někdy to trvá skoro celý set, ale je jedno, jestli hrajeme pro holky od vedlejšího stolku nebo rozezpíváváme kotel v amfiteátru,“ zamýšlel se Jindra Polák. „Nejdřív na nás chodili kamarádi, ti na další koncert přivedli svoje kamarády a takhle se to postupně nabalovalo.“

Pro svou živelnou folk-rockovou prezentaci si dokonce vysloužili srovnávání s Mumford & Sons, kteří zasáhli světové hitparády v době, kdy Jeleni vznikali. Sami však odmítají, že by se britskou skupinou nechali inspirovat víc, než by bylo zdravo. „Ve skutečnosti je podobně dobrých akustických kapel v současnosti spousta. Mumford & Sons jsou jen špička ledovce, ale existují stovky kapel, které jsou stejně skvělé, jen je nikdo nezná,“ vysvětluje Jindra.

Přiznává ale, že něco málo od Marcuse Mumforda a spol. přece jen odkoukali: „Když jsme dávali dohromady kapelu, na jedné zkoušce jsem z legrace řekl basákovi Ondrovi Málovi – ‚Hele, když

máš tu basu, tak si k tomu klidně kopej šlapák. Když to zvládne Marcus Mumford, zvládneš to taky.' On to zkusil a zůstalo nám to.“

Vysněná spolupráce

Na podzim 2014 přišel pro skupinu další zásadní moment – duet s Janou Kirschner. Slovenská zpěvačka, která se na svých posledních albech věnovala spíš experimentování, přijala nabídku hostování v písni Co bylo dál?, která se ihned stala hitem. Jindra Polák pak často slýchal, že se hlasově hodně podobá Petru Hapkovi.

„Janu považuji za jednu z nejlepších česko-slovenských zpěvaček. Do písničky byla naše první volba. Náš manager Martin Červinka jí zkusil nahrávku poslat a ona řekla, že by do toho opravdu šla. Byl to doslova šok, v pozitivním smyslu. Člověk ji v jednu chvíli poslouchá a sní o spolupráci a najednou přijede a nazpívá to. Bylo to něco neuvěřitelného,“ komentoval vysněnou spolupráci sám Jindra Polák. Píseň poté byla tři týdny nejhranější domácí skladbou v našich rádiích.

Album Světlo ve tmě proto následně vyšlo v rozšířené edici, která obsahovala právě i duet s Janou Kirschner. Původní náklad byl v té době již zcela vyprodán, za což kapele náležela Zlatá deska. Tím ale úspěchy alba zdaleka nekončily, později totiž dokonce dosáhlo na Platinovou desku.

„Lidé si kupují naše alba v obchodech, ale hlavně na koncertech, kde ho každému podepíšeme. Přímo od nich slýcháme, že to vnímají jako podporu kapely, kterou teď zrovna viděli a která je nadchla. Zlatá deska je pro nás pádný argument, že album jako koncept, jako umělecké dílo, které má tři čtvrtě hodiny, dvanáct písniček, má pořád setsakramentský smysl, at' si říká kdo chce, co chce,“ radoval se ze zájmu o jelení prvotinu Polák.

Skupina kromě toho získala nominaci na Českého slavíka v kategorii Objev roku. Trofej sice nezískala, o pár měsíců později



však stejné ocenění dostala v rámci hudebních cen Anděl. Přesto si i dnes víc než sošek váží zpětné vazby na koncertech. „Jsme živá kapela a baví nás hrát pro fanoušky,“ říkají členové svorně. Nezastírají ale, že každé ocenění jejich hudby je příjemné.

Když písničky vznikají skoro samy

První rok po vydání alba Světlo ve tmě se ukázal jako klíčový. „Ustálilo se nám složení kapely, vydali jsme desku, skvěle jsme si sedli lidsky i muzikantsky a vše začalo fungovat. Když jsme vydávali album, říkali jsme si, že by bylo super, kdybychom se dostali na nějaké festivaly a někde si zahráli. Jsme pořád v úžasu, co vše se stalo. Pro nás to byl jednoznačně zlomový rok,“ potvrdil Jindra Polák.

Následující období proto bylo plné koncertování. Jaro 2015 patřilo společnému turné s Nebe, léto festivalům a open airům. Na těch se jelení parta skutečně zabydlela, za sezónu na nich odehrála zhruba 70 koncertů. „Občas už jsem cítil únavu, ale je

zajímavé, jak funguje jakýsi přenos energie mezi námi a naším publikem. Pokaždé, když jsem se ocitl na pódiu s kytarou kolem krku, sebemenší náznak únavy ze mě spadl. Lidé pod pódiem mě okamžitě nabili a já cítil, že to ten večer nejen dám sám za sebe, ale že jim to všechno okamžitě můžu vrchovatou měrou vrátet zpátky," těšilo zpěváka.

První samostatné turné proběhlo na podzim 2015 a po vstupenkách se doslova zaprášilo. Beznadějně vyprodáno bylo i v pražském Lucerna Music Baru, kde před Vánoci šňůra vrcholila. Na jaro následujícího roku ještě formace přidala několik termínů. Tou dobou již usilovně pracovala na druhém albu, které uvedl singl Vlčí srdce.

„Druhá deska vzniká jinak. Během natáčení Světla ve tmě se současná sestava teprve dávala dohromady, poznávali jsme se za chodu. Dnes se všichni hudebně i osobně známe mnohem líp. Při jamování už tak nějak tušíme, co ten druhý nebo třetí udělá, a to vytváří velmi příjemnou komfortní zónu, kdy písničky vznikají skoro samy,“ lákal tehdy Polák. Když pak v říjnu 2016 vyšlo album Vlčí srdce, potvrzoval, že největší změnou oproti debutu je skutečně soudržnost a ucelenost sestavy.

Konce a nové začátky

Ve většině textů alba Jindra Polák přemítá o návratech ke kořenům. To je ostatně téma, které ho inspiruje dlouhodobě. „Deska Vlčí srdce je pro mě o koncích a nových začátcích. Proto se v písních opakují tradiční motivy jako láska, smrt, cesta. Člověk by neměl zapomínat, odkud přichází,“ prohlásil. Deska se poté umístila na třetí pozici v české albové hitparádě a již za pár měsíců byla platinová.

Oblíbenou písní se u posluchačů stala Klidná jako voda. Tu napsal původně pro svou dceru, nakonec si ale uvědomil, že je vlastně o všech ženách: „Je to oslava ženské síly, jistoty, kterou

nám ženy dávají. Shodli jsme se v kapele, že naše ženy v nás ten pocit jistoty vyvolávají, máme se kam vracet, a to nás hodně drží nad vodou.“

Videoklip vznikl v Lužických horách, čímž si zavzpomínali na natáčení svého první klipu ke společné písni s Kateřinou Marií Tichou Tančíme spolu. Natočil ho stejný režisér – Jonáš Červinka aka Lipo – na stejném místě. Video bylo později oceněno v anketě Žebřík, kde se umístilo na druhém místě v kategorii Videoklip roku.

**„BUĎ KLIDNÁ JAKO VODA, ALE SILNÁ JAKO PROUD
SKÁLA SE TI PODDÁ A ZBAVÍŠ SE VŠECH POUT
SVĚŽÍ JAKO RANNÍ ROSA A ČISTÁ JAKO SNÍH
KDYŽ TANČÍŠ PO KAMENÍ BOSÁ, SVĚT MÁŠ NA DLANÍCH“**

Kromě již osvědčené Kateřiny Marie Tiché si tentokrát na album přizvali ještě jednu zpěvačku, Vu Thao Chi, pocházející z Vietnamu, ale žijící v Plzni. Ta hostuje ve skladbě Pohanská. Některé písně mají hořkou pointu, pro kapelu a Jindru Poláka jakožto autora je však důležité, aby z nich nezmizela naděje. Jako například ve skladbě Vánoční: „Je inspirována příběhy lidí, pro které jsou svátky obdobím bilancování a vyhodnocování, zda je jejich momentální směřování správné. Spousta párů se například o Vánocích rozchází. I já mám podobnou zkušenost, proto mě napadlo ji ztvárnit v této písni.“

Vesele o smutných věcech

Skupina si cení toho, jak vnímavě jejich fanoušci textům písní naslouchají. „Lidé nám často říkají, že zpíváme vesele o smutných věcech, což se mi vlastně moc líbí,“ říká Polák a připomíná, že právě konce jsou často začátkem něčeho nového. „Nechceme malovat svět narůžovo, ale ani depkařit. Ze smutku, který člověk